

ZPRÁVODAJ

EUROREGIONU GLACENSIS

3/2023

**Fond mikroprojektu v Euroregionu Glacensis
2014-2020 byl ukončen závěrečnou konferencí**

více na str. 3-5

ÚVODNÍK

Je úžasné, když máte kolem sebe skvělé lidi, kteří vás nikdy nenechají zahálet. To Vám tak zazvoní mobil a z něj se ozve: „Ahoj předsedo, už jsi pro nás dlouho nic nepsal, tak právě potřebujeme úvodník. Sice měl už být včera, ale jelikož jsme na tebe hodné, máš na to týden. Úvodník musí být milý, vtipný a hlavně optimistický“. A tady bych mohl skončit. Napsal jsem to nejdůležitější - mám kolem sebe skvělé lidi, což je velmi optimistické.

Je dost těžké být v dnešní době optimistický. Tady bych si, s dovolením, vypomohl slovy Marka Ťapáka - „Ztratili jsme pud sebezáchovy, nemáme soucit, nemáme vizi, jen přežíváme. Ztratili jsme radost, ale získali jsme tvrdost, cynismus a zhloupli jsme“. Ono to opravdu tak vypadá, že žijeme ve svých sociálních bublinách, kde se utvrzujeme, že náš názor je ten správný a jiný je nepřipustný. Jednoduše jsi buď pro Losnu, nebo Mažňáka, nic jiného neexistuje. Svět je buď bílý, nebo černý, je nekorektní mluvit o jiných barvách.

Opak je pravdou. Je žádoucí mluvit o všech ostatních barvách. Protože si musíme uvědomit, že každý je obklopen skvělými lidmi, které rád vidí, setkává se s nimi a v daném okamžiku prostě jen existuje, bez všech názorů, obav či postojů.

Nedávno jsme měli naši konferenci, a když se podívám zpět, tak jsem přesvědčen, že si ji všichni báječně užili. Přednášející vyčerpali téma nikoliv posluchače. V hotelu se o nás starali jako naše maminka a ocenění měli radost, že si někdo všiml jejich každodenní práce a řekl jim DÍKY.

Závěrem, bych zase použil slova, z písně Jarka Nohavici – „byl prostě čas na povinnosti a čas na hraní“ a parafrázoval bych to do našich životů, že je čas povinností, rozjímání a zábavy. Jsem totiž přesvědčen, že nám to umožní vidět všechny ty barvy a v nich ty skvělé lidi kolem nás.

Ing. Miroslav Kocián
předseda sdružení

ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE

Fond mikroprojektů v Euroregionu Glacensis 2014-2020 byl ukončen

Obec Velichovky se stala ve dnech 20. - 21. 9. 2023 místem konání závěrečné konference k programu Fond mikroprojektů v Euroregionu Glacensis 2014-2020. Hlavním tématem bylo vyhodnocení uplynulého období jak z pozice správce Fondu mikroprojektů, tak samotných žadatelů. Důležitost přeshraniční spolupráce potvrzoval velký zájem ze strany účastníků i přítomnost mnoha významných osobností, jakými byli zástupci ministerstev, představitelé maršálkovského úřadu Dolního Slezska, Královéhradeckého i Pardubického kraje a také europoslance Tomáše Zdechovského.

V dopolední části programu prvního dne představily vedoucí FMP z české strany Jana Čejpová a polské strany Bernadeta Tambor souhrnné informace k období 2014-2020 - počty realizovaných projektů, vyčerpané finanční prostředky.

Následovalo představení některých vybraných žadatelů z prioritní osy 2 – Cestovní ruch. Konkrétně šlo o Muzeum starých strojů Žamberk, spolek HOVRCH, Gminu Złoty Stok a Muzeum Dawnego Kupiectwa ze Świdnice. Odpolední část pak byla věnována prioritní ose 4 - Spolupráce institucí a obyvatel, kde své projekty představili Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Město Červený Kostelec, Gmina Radków a Gmina Kłodzko. Na závěr prezentací představitelé Euroregionu Glacensis seznámili účastníky s plány na nové programovací období 2021-2027.

Euroregion Glacensis dále předal ocenění vybraným institucím za efektivní čerpání prostředků a kreativní přípravu projektů.

Druhý den konference byl věnován ukázkám dobré praxe v čerpání prostředků Fondu mikroprojektů. Navštíven byl Hospitál Kuks, Wenkeův obchodní dům, který je součástí Městského muzea v Jaroměři i Pevnost Josefov.

Sekretariát euroregionu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

MAPOVÁNÍ STAVU PARTNERSTVÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV z Dolního Slezska a Královéhradeckého kraje

Euroregion Glacensis se v letošním roce účastnil velice zajímavého partnerství, jehož výsledkem bylo mapování stavu česko-polských partnerství samospráv. Nadace pro mezinárodní partnerství se sídlem ve Vratislavi společně se sdružením Euroregion Glacensis realizovaly projekt: **Partnerství samospráv Dolního Slezska a České republiky**, financovaný z prostředků Ministerstva zahraničních věcí Polské republiky pro rok 2023 v rámci Polsko-českého fóra v oblasti hlubší spolupráce a dobrého sousedství.

V rámci projektu byl proveden průzkum mezi městy a obcemi Královéhradeckého kraje a na polské straně taktéž okresy a vojvodskými samosprávami v Dolním Slezsku na téma spolupráce a partnerství se samosprávami v České republice/Polsku.

Účelem dotazníkového šetření byl průzkum v oblasti samospráv, zmapování současného stavu o informovanosti přeshraniční nabídky spolupráce a možných perspektivách zaha-

niční spolupráce místních samospráv s cílem vytvořit opatření, která by měla být přijata na podporu partnerství mezi místními samosprávami.

Výstupem projektu byla shrnující zpráva s poznatky z tohoto výzkumu obsahující také doporučení pro jednotlivé instituce, jakým způsobem lze pokročit a rozvíjet v přeshraniční spolupráci. **Zprávu najdete na stránkách:**

📄 <https://www.euro-glacensis.cz/partnerstvímístnichsamosprav.html>

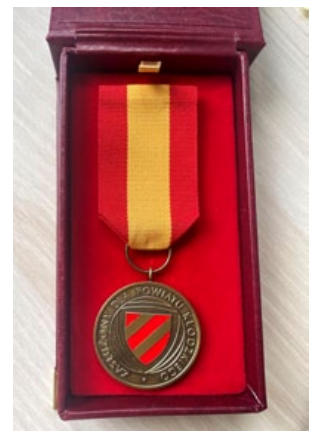
Hlavním doporučením týkajícím se spolupráce samospráv v česko-polském příhraničí je pokračování celé spolupráce, která již nyní funguje. Spolupráce v tomto příhraničním území je různorodá, zahrnuje širokou škálu témat a podílí se na ní mnoho samospráv, institucí a subjektů občanské společnosti. Je důležité, aby se v aktivitách pokračovalo, a objevovaly se nové prvky v souladu s vývojem a podle nových potřeb objevujících se na obou stranách hranice.

**Celý projekt byl zakončen závěrečnou konferencí dne 24. 10. 2023
v prostorách Powiatu Klodzko.**

ZÁSLUHY KLADSKÉHO OKRESU

Slavnostní předání čestných odznaků

V aule Arnošta z Pardubic Gymnázia Boleslava Chrabrého v Kladsku se 6. října 2023 konalo slavnostní zasedání rady Kladského okresu, na kterém byly uděleny čestné odznaky „Zasloužilý o Kladský okres“. Mezi oceněnými byli Miroslav Kocián - předseda Euroregionu Glacensis, Bernadeta Tambor - tajemnice polské části Euroregionu Glacensis a Jaroslav Štefek - sekretář české části Euroregionu Glacensis.

Slavnostního zasedání okresního zastupitelstva se zúčastnili představitelé samosprávy Kladského okresu a pozvaní hosté - mimo jiné Czesław Kręcichwost, předseda Euroregionu Glacensis. Odznak je udělován na základě

usnesení okresního zastupitelstva jednotlivcům a organizacím za jejich zásluhy o kladský okres, za významný přínos k jeho rozvoji a propagaci v Polsku a zahraničí. Byl zřízen usnesením rady Kladského okresu č. VIII/64/2015 ze dne 30. září 2015 o zřízení Čestného odznaku Kladského okresu, stanovení jeho vzoru, pravidel a zásad jeho udělování a způsobu jeho nošení. Od roku 2016 Kladský okres vyznamenal již 109 osob a 17 organizací.

V letošním roce bylo vyznamenáno 16 osob a jedna instituce. Miroslav Kocián a Jaroslav Štefek jsou historicky prvními zahraničními představiteli, kteří odznak „Zasloužilý o Kladský okres“ obdrželi.

EVROPSKÉ SESKUPENÍ PRO ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCI NOVUM (ESÚS)

Od října roku 2022 realizujeme projekt **„Společně pro Ukrajinu“**, který je spolufinancován Evropskou unií v rámci programu INTERREG V-A Česká republika - Polsko. Realizace projektu bude ukončena do konce prosince tohoto roku. V souvislosti s migrační vlnou, která nastala po napadení Ukra-

jiny Ruskem, zareagoval Monitorovací výbor výše uvedeného programu a vypsál mimořádnou výzvu pro projekty, které jsou zaměřeny na řešení této problematiky. Našimi partnery jsou KARR Jelení Hora, Fundacja Inicjatyw Polsko-Ukraińskich PRZYŚŁOŚĆ Świdnica, Královéhradecký kraj, Krajská knihovna Pardubice, Sdružení TULIPAN Jablonec nad Nisou, OHK Liberec a OHK Jablonec. Při přípravě projektu jsme oslovili všechny potenciální partnery, o kterých jsme věděli, že se přímo zabývají řešením uprchlické krize.

Hlavními aktivitami projektu je integrace válečných uprchlíků z Ukrajiny do procesů ve státních institucích činných v pracovní migraci, vytvoření asistenčních míst, realizace integračních seminářů a burzy práce. Jsem přesvědčen o tom, že všechny aktivity, které jsou v rámci projektu realizovány, přispěly významně k hlavnímu cíli, kterým je pomoc válečným uprchlíkům při jejich začleňování do

české i polské společnosti. Jako ESÚS NOVUM jsme organizovali různá setkání jak pro úřady zapojené do těchto procesů, tak i pro nevládní organizace. Tato setkání sloužila zejména k seznámení s projekty, které jsou realizovány na druhé straně hranic, ke vzájemné výměně zkušeností a sdílení osvědčené praxe. Poslední dvoudenní setkání bylo zaměřeno přímo na válečné uprchlíky a jejich organizace. Bylo velice zajímavé vidět začleňování do české a polské společnosti z jejich pohledu.

Věřím, že všechny plánované aktivity společně s partnery projektu do konce roku zdárně ukončíme. Já osobně považuji realizaci projektu cílící na válečné uprchlíky z Ukrajiny za velmi přínosnou, a jsem rád, že jsme k tomu mohli svým malým dílem přispět.

Miroslav Vlasák
ředitel ESÚS NOVUM

RADNICE VE STRZELINU ... JAKO FÉNIX Z POPELA

Strzelin, město v Dolnoslezském vojvodství, se pyšní staletou historií. Nejstarší prameny dokládají existenci této vesnice již ve 13. století. Na město byl Strzelin povýšen roku 1292 Boleslavem I., knížetem Svídnickým, nazývaným také Surovým, vládcem Svídnicko-javorského knížectví. Podle tehdejší praxe byla jednou z hlavních výsad města samospráva. Nejdůležitější roli v něm hrála městská rada, která ve Strzelině zahájila svou činnost v roce 1306, zatímco městský samosprávný soud byl zřízen již dříve.

Zdejší radnice - stálé sídlo rady a soudu - vznikla pravděpodobně přístavbou ke čtvercové kamenné věži, která původně sloužila jako městské vězení. Na jižní a východní straně byla k věži přistavěna cihlová budova na půdorysu ve tvaru písmene L. Sklepy radnice sloužily jako hostinec a skladiště, zatímco v přízemí se nacházel městský úřad a městská váha, která určovala obchodní standardy pro strzelinské obchodníky. V prvním patře se nacházela zasedací síň, městský soud a administrativní místnosti.

Podkroví radnice sloužilo jako nové sídlo městské věznice. Kromě toho byl na západní straně, vedle radniční věže, postaven obchodní dům, v němž byly umístěny kupecké krámy a stánky. Impozantní stavba, svědčící o významu a prestiži Strzelina, byla postavena na počátku 14. století v jižní části náměstí. O sto let později umožnilo bohatství strzelinských měšťanů zásadní rozšíření radnice, tentokrát v tehdy převládajícím pozdně gotickém slohu.

Stavba se, bohužel, brzy stala obětí požáru, který byl v té době častou pohromou převážně dřevěné zástavby. Rekonstrukce v roce 1564 změnila vzhled radnice, která získala

renesanční podobu a významně se zvětšila. Pro Strzelin tragické 17. století se dotklo i architektonického symbolu městské samosprávy - v roce 1619 shořela radniční věž, která však byla již o rok později znovu postavena. Velká pohroma města - drancování a žhářství cizích vojsk v roce 1633 - neminula ani sídlo vedení města. Zdejší radnice byla vyrabována a zničena. O něco později, v roce 1648, věž postihla stavební katastrofa - její horní část se zřítila a poškodila budovu radnice. Škody byly opraveny během jednoho roku. Na počátku 18. století radnici opět postihl požár, který nejvíce poškodil věž. Její rekonstrukce trvala celých třináct let. Téměř o sto let později do radniční věže během silné bouře udeřil blesk, který opět způsobil požár. Jen o několik let později radnici poškodil další požár.

Tentokrát se při rekonstrukci stavby zcela změnil její styl na tehdy oblíbenou novogotiku. V té době byla výška věže snížena odstraněním renesanční atiky z její horní části. V tomto stavu radnice přetrvala až do závěrečného období druhé světové války. V roce 1945 radnice vyhořela a věž byla zbořena. Zůstalo z ní pouze nejnižší kamenné čtyřboké podlaží.

Při poválečné obnově města byla rekonstrukce radnice a její věže zanedbána. Tento stav trval až do počátku 21. století. O rekonstrukci radnice rozhodlo vedení samosprávy v roce 2003. V roce 2004 byly vyčištěny radniční sklepy a v roce 2005 byla zahájena rekonstrukce radniční věže. Počáteční fáze prací zahrnovala revitalizaci dochovaných základů věže a umožnění dalších opatření. Do roku 2011 byla hlavní část stavby prodloužena do výšky 38 metrů a byla zkonstruována ozdobná stanová střecha, která byla v listopadu téhož roku umístěna na vrchol věže, jež dosáhla své cílové výšky 72 metrů.

Slavnostní otevření objektu proběhlo v červnu 2012 u příležitosti 720. výročí udělení městských práv. Stavební práce byly zahájeny v roce 2020 a u příležitosti 730. výročí založení Strzelina byla na zdi radnice odhalena pamětní deska, která připomíná udělení městských práv.

15. září 2023 se na radnici konal den otevřených dveří a 23. září 2023 objekt slavnostně otevřela starostka města a obce Strzelin - Dorota Pawluk.

NAVŠTIVTE NOVÉ MUZEUM KRKONOŠ

Po šestileté rekonstrukci se dne 1. listopadu otevřelo nové Muzeum Krkonoš. Nadčasová a interaktivní expozice dokumentuje nejen příběh jedinečné přírody, ale také jeho sepjetí s osudem člověka, který v horách žije. Uvidíte zde **meandry Labe**, krkonošské vodopády i autentickou horskou louku plnou chráněných květin. Poznáte postavu Krakonoše, zažijete s lehkým mrazením v zádech **vidmo**.

Objevíte krkonošská řemesla jako je **budaření**, sklářství či lesní hospodářství. Sestoupíte do **hornické štoly**.

Mrazit vás bude při pohledu na největší katastrofy ekologické, i ty lidské, jako jsou **osudy sudetských obyvatel** během a po druhé světové válce. Projdete **krkonošským lesem**, který čelil v průběhu let svým vlastním kalamitám.

Muzeum Krkonoš je otevřeno denně kromě pondělí **od 9 do 17 hodin**. Nebojte se vyrazit sem s dětmi. Je pro ně připravena **hra**, která je provede celou expozicí. Strávit tu můžete jednu hodinu i dva dny. **Vstupenka platí 48 hodin** a záleží na vás, jak ji využijete.

Více na:

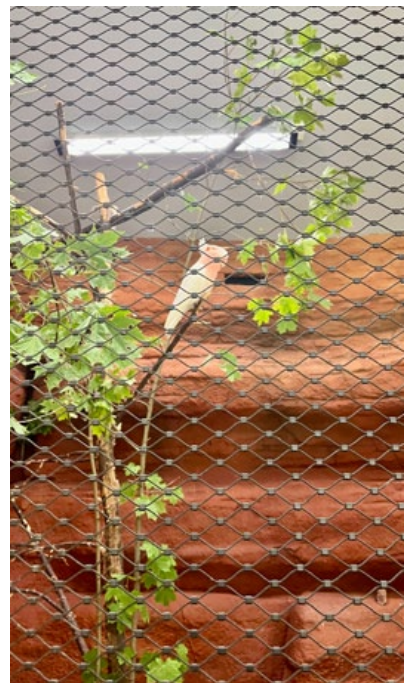
https://www.krkonosse.eu/navstivte-nove-muzeum-krkonos?utm_source=news&utm_medium=email&utm_campaign=campaign&utm_content=campaign

LETOHRAD MÁ NOVĚ ZREKONSTRUOVANOU ORANŽERII

Město Letohrad provádělo během let 2021 – 2023 rozsáhlé stavební a sadovnické práce v zámeckém parku a jeho blízkém okolí. **Hlavní část stavebních prací spočívala v obnově historické budovy oranžerie postavené v 19. století, která je umístěna v zámeckém parku.**

Její původní funkce spočívala v ochraně rostlin. Jednalo se v podstatě o vytápěný skleník pro exotické rostliny, které by nepřečkaly zimu v podhůří Orlických hor. Při provádění stavebních prací se objevil velmi dobře zachovaný systém původního vyhřívání skleníků z 19. století, který se podařilo zachovat v autentické podobě. Bylo nutné vyhovět i dalšímu požadavku památkářů, a to zachovat původní vzhled budovy. Levá část nyní opět slouží jako oranžerie a jsou v ní umístěny exotické subtropické rostliny, bonsaje, cizokrajné květiny, pravá část představuje australskou faunu – papoušky a ryby. Je v ní instalována zmenšenina Červené skály v Austrálii, která tvoří kulisu obří voliérie s australskými

papoušky. Zároveň je zde umístěno velké mořské akvárium.

Druhou částí projektu byly sadovnické práce, jejichž součástí bylo obnovení zámecké terasy, zámeckého parku a vytvoření nové naučné

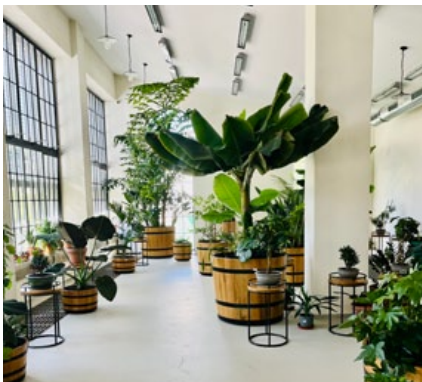
zahrady, která se nachází v místě bývalého zámeckého zahradnictví. V parku a na zámecké terase byly obnoveny některé cesty, vysazeny nové stromy a provedeno odborné ošetření stávajících dřevin.

Na ploše, kde bývala zámecká ovocnářská a zelinářská zahrada pro původního majitele panství, vznikla naučná zahrada, kde je labyrint z buků a jsou zde instalovány tři miniatury kulturních památek z území partnerského polského města Niemcza, záhony historických růží a bylinek a také herní prvky.

V západní části byly vysazeny historické odrůdy jablek, hrušní a třešní, typické v minulosti pro tento kraj. Prostředí doplňuje nově instalovaný mobiliář. Všechny výše popsané prostory byly zpřístupněny pro návštěvníky koncem května 2023.

Uvedené aktivity byly realizovány v rámci projektu **Nimptsch nás spojuje**, jehož vedoucím partnerem bylo město Letohrad a projektovým partnerem Gmina Niemcza.

Regional Development Agency

MUZEUM STARÝCH STROJŮ A TECHNOLOGIÍ ŽAMBERK

Muzeum starých strojů a technologií je neziskovou organizací zaměřenou na záchranu a renovaci historické techniky prezentující vývoj českého průmyslu v minulém a předminulém století. Od roku 2010 působí v bývalé textilní továrně Vonwiller&Comp. (Mosilana) v Žamberku. Jeho záměrem je prezentovat návštěvníkům parní stroje a jinou historickou techniku autentickou, poutavou a interaktivní formou. Interaktivní v našem případě znamená, že většina exponátů je plně funkčních a v rámci tematických akcí jsou takto prezentovány veřejnosti a to pokud možno v přirozeném dobovém prostředí.

Muzeum postupně buduje jednotlivé expozice, které jsou zaměřeny na různá odvětví historické techniky a jejího vývoje. V průběhu let byly realizovány různé dílčí projekty, díky kterým byl postupně rozšiřován okruh expozic a získány adekvátní prostory pro uložení a prezentaci historických exponátů široké veřejnosti.

Největším projektem, který se zatím podařilo zrealizovat a jehož dokončení umožnilo otevření muzea pro širokou veřejnost s pravidelnou otevírací dobou, je rekonstrukce nejstarší části továrny, spolu s vybudováním nových expozic a výstavbou návštěvnického zázemí. Tato rozsáhlá rekonstrukce probíhala v rámci projektu **Industriální památky příhraničí se otevírají**

veřejnosti (reg. č.: CZ.11.2.45/0.0/0.0/18_029/0001881), spolufinancovaného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj, Program Interreg V-A Česká republika – Polsko v letech 2021-2023 a vyvrcholila slavnostním otevřením v září roku 2023. Díky realizaci tohoto projektu se významně prohloubila spolupráce s polským partnerem Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego na Śląsku a došlo tak k významnému propojení muzeí na obou stranách hranice. V rámci projektu bylo také vybudováno důstojné prostředí pro jednotlivé expozice, kompletní renovace se dočkal prostor velkého depa tovární úzkokolejky, kde návštěvníci mohou nyní obdivovat řadu historických lokomotiv a vozů. Také budova bývalého sociálního zázemí prošla obrovskou proměnou a nyní je domovem pro velké stacionární motory, v horních patrech byl vybudován odkaz na historii továrny a návštěvníci zde vidí zjednodušený proces textilní výroby, konkrétně přádely

a tkalcovny s řadou unikátních exponátů. Celkovou proměnou prošly taktéž dvory a nový kabát oblékly i téměř všechny historické budovy Vonwillerovy továrny.

Z fondu Mikroprojektů Euroregionu Glacensis byla též financována záchrana a rekonstrukce historického hrázděného objektu, ve kterém byla umístěna expozice průmyslového zpracování dřeva. Prvním úspěšným projektem financovaným z evropských prostředků byl mikroprojekt úpravy prostoru před muzeem a s ním spojené vybudování nádražní tovární úzkokolejky, která činí při dnech otevřených dveří radost malým i velkým návštěvníkům.

Kromě již zmíněných projektů Interreg je muzeum soustavně podporováno i městem

Žamberk a Pardubickým krajem v množství menších projektů i v pořádání společných akcí.

Rok 2023 tak byl pro Muzeum starých strojů skutečně rokem přelomovým, který vyvrcholil sobotou 23. 9., kdy jsme široké veřejnosti mohli při příležitosti dne otevřených dveří slavnostně ukázat dokončenou rekonstrukci bývalé textilní továrny **Vonwiller&Comp**.

Dle nadšených reakcí návštěvníků se to, zdá se, vydařilo. Na tuto pro nás velmi významnou událost jsme pozvali i velké množství hostujících exponátů ze Slovenska, Polska či Německa - návštěvníci tak mohli kromě naší rozsáhlé sbírky obdivovat i další funkční exponáty nejen z naší republiky. Pomyslnou třešničkou na dortu byla odpolední ukázka bojů z první světové války na louce před továrnou připravená Československou obcí legionářskou.

Na rok 2024 již připravujeme další tematické akce i nové návštěvnické okruhy tak, aby naše muzeum do své první plné sezóny vstoupilo „plnou parou“ a přilákalo tak množství spokojených návštěvníků.

Michal a Pavla Bednářovi

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

MUZEUM KLADSKA

JUBILEUSZ MUZEUM ZIEMI KLÓDZKIEJ W KLÓDZKU
60 lat dla regionu 1963-2023

12 MIESIĘCY – 12 WYDARZEŃ
UPAMIĘTNIAJĄCYCH 60 LAT DZIAŁALNOŚCI MUZEUM ZIEMI KLÓDZKIEJ

V roce 2023 slaví Muzeum Kladska své kulaté 60. výročí.

K impozantním úspěchům kladského muzea patří řada významných, inovativních a oceněných výstav, mnoho vědeckých konferencí zaměřených na poznání a pochopení historie kladského regionu a v neposlední řadě také četné vědecké publikace a publikace popularizující regionální dědictví.

Katalog realizovaných projektů je skutečně rozsáhlý a rozmanitý, což je spolu s nadšeným přijetím muzejní nabídky místními obyvateli již několik let považováno za vzor pro ostatní regionální muzea v Polsku. Vzhledem k nelehkým začátkům instituce, která neměla zázemí a evidenci svých exponátů vedla na pomyslných kufrech, a také s ohledem na obrovské úsilí, související s desetiletou rekonstrukcí bývalého jezuitského konviktu (1976-1986), je třeba vyjádřit velké uznání tehdejšími organizátorům a zaměstnancům instituce nejen za vynaložené úsilí, ale také - ne-li především - za jeho kvalitu a mimořádný vliv.

Proto se iniciátorka a koordinátorka toho-

to projektu, kurátorka Joanna Stoklasek-Michalak, rozhodla, že optimálním způsobem, jak hostům a pravidelným návštěvníkům muzea připomenout impozantní úspěchy kladského muzea, bude celoroční série setkání s názvem „12 akcí za 12 měsíců“, které se uskuteční v každém měsíci tohoto roku. Tato forma zahrnuje přednášku, která se skládá ze dvou částí, z nichž první připomíná vybranou událost z historie instituce a tvoří hlavní náplň setkání, zatímco druhá část se věnuje novému tématu, který navazuje na připomínanou muzejní akci. Doposud bylo uskutečněno devět setkání v následujícím pořadí:

Leden • 1. Kristus se narodil na cestě do Łądku (2010-2011) – T. Gmerek; **2. Když se Ježíš rodí** – Motiv narození ve Svaté rodině v malířství – přednáška J. Stoklasek-Michalak.

Únor • 1. Oči času: Připomenutí stejnojmenné výstavy (1990); **2. Čas a jeho tajemství** (obě přednášky J. Stoklasek-Michalak).

Březen • 1. Oratorium Glacianum: připomenutí oslav výročí Arnošta z Pardubic (2003-2005) a výstavy Kladsko ve středověku (2009-2010); **2. Kladská mariánská úcta původem ze středověku** - přednáška o kladské mariánské ikonografii (obě přednášky J. Stoklasek-Michalak).

Duben • 1. Když je ředitel muzea umělcem: připomenutí osobností prvních ředitelů muzea: Wacława Brejtera a Witolda Turkiewiczze; **2. Docela příjemné vyprávění Krystyny Toczyńskiej-Rudysz** – vzpomínky dlouholeté ředitelky muzea na její předchůdce a každodenní život muzea v prvních třech desetiletích fungování instituce.

Květen • 1. Atelier pěti: připomenutí výstavy Historie jednoho fotografického ateliéru (J. Stoklasek-Michalak); **2. Přehlídka fotografií Kladska** Władysława Winiewského s komentářem T. Gmerka.

Červen • 1. U kladských vod: připomenutí výstavy Lázně kladského regionu - Łądek-Zdrój (J. Stoklasek-Michalak); **2. Polanica-Zdrój, nejmladší lázně v kladském regionu** - příklad rozvoje v americkém stylu - přednáška H. Grzybowskiého.

Červenec • JEZUITSKÉ THEATRUM SACRUM aneb vyznání víry v jazyce baroka: komentovaná prohlídka jezuitského kostela spojená s ikonografickým výkladem barokních soch, v návaznosti na výstavu Michal Klahr starší a jeho Theatrum Sacrum (1992-1993) - J. Stoklasek-Michalak.

Srpen • 1. Fenomén pohlednice: o muzejní sbírce starých pohlednic - přednáška K. Oniszczuk-Awizeń; **2. Přípomínka publikací věnovaných pohlednicím** s komentářem k sociologickému aspektu pohlednic (obě přednášky J. Stoklasek-Michalak).

Září • 1. Léčivé a mluvící rostliny: připomínka výstavy s názvem 600 let kladského lékárnictví (1393-1993) autorky K. Oniszczuk-Awizeń (J. Stoklasek-Michalak); **2. Naslouchání rostlinám** - setkání s Robertem Rientem, autorem knihy Vize rostlin aneb 50 léčivých rostlin a jedna houba.

Do konce roku se ještě uskuteční setkání týkající se výstavy o Národním parku Stolové hory z roku 1994, výstavy uměleckého skla (spolu s otevřením nyní modernizované expozice skla), ale také setkání týkající se knižního fondu muzea a činnosti Vědecké knihovny muzea, kterou vede kurátorka Irena Klimaszewska.

AKTUALIZACE STRATEGIE ROZVOJE DOLNOSLEZSKÉHO VOJVODSTVÍ

Probíhá proces aktualizace nejdůležitějšího strategického dokumentu na vojvodské úrovni. V souladu s harmonogramem jsou realizovány jednotlivé kroky vedoucí k přípravě Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+. Pro konečnou podobu dokumentu jsou nezbytná setkání, workshopy a konzultace. Dokončení procesu aktualizace je plánováno na první polovinu roku 2025.

Potřeba aktualizovat strategické dokumenty je dána řadou faktorů, a to jak formálních, tak faktických. Stávající Strategie vojvodství byla schválena v roce 2018, a tak nezohledňuje důležité okolnosti a aktuální dění, do kterého patří pandemie COVID nebo válka na Ukrajině. Strategie rozvoje vojvodství by měla být v souladu se strategickými dokumenty na národní úrovni. Práce na aktualizaci Strategie vojvodství byly zahájeny, protože výhled platných národních dokumentů, mezi něž patří nejen Strategie

odpovědného rozvoje a Národní strategie regionálního rozvoje, byl stanoven do roku 2030. Je třeba vzít v úvahu i probíhající práce související s Konceptí rozvoje státu do roku 2050. Vzhledem k uvedeným formálním okolnostem a s přihlédnutím k dynamicky se měnící geopolitické situaci samospráva vojvodství již koncem roku 2022 zahájila proces aktualizace Strategie rozvoje vojvodství 2030+.

Prvním krokem zastupitelstva Dolnoslezského vojvodství bylo dne 15. prosince 2022 přijetí **usnesení o zásadách, postupu a harmonogramu zpracování Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+**. Následně rada Dolnoslezského vojvodství přijala dne 31. ledna 2023 **usnesení o určení subjektů zapojených do procesu tvorby Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+**. Usnesení stanoví složení a úkoly jednotlivých týmů podílejících se na procesu aktualizace.

Celý proces přípravy nové strategie budou mít na starosti čtyři týmy: **Řídící výbor pro SRDV 2030+, Regionální pracovní tým, Operační tým a Expertní tým pro SRDV 2030+**.

Postupně jsou realizovány další body směřující k aktualizaci strategického dokumentu, tj. Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství. Velký význam v tomto procesu má zpracování **Diagnózy sociální, hospodářské a územní situace a Závěrů této diagnózy**, které by měly být zahrnuty do nové vojvodské strategie. Tyto dokumenty připravil Institut územního rozvoje. Informace a závěry v nich obsažené tvoří základ pro další práci výše uvedených týmů. V souvislosti se závěry vyplývajícími z Diagnózy vojvodství a probíhajícími pracemi na aktualizaci Koncepce rozvoje státu do roku 2050 byly pro členy Regionálního pracovního týmu pro SRDV 2023+ připraveny tematické workshopy.

První workshop se konal 23. října 2023, další byl naplánován na 20. listopad 2023. K účasti byli přizváni zástupci dolnoslezských samospráv, vysokých škol, svazů podnikatelů a zaměstnavatelů, nevládních organizací, regionálních rozvojových agentur, státní správy ve vojvodství, zástupci zastupitelů vojvodství a členové Operačního týmu a Expertního týmu pro SRDV 2030+.

Workshopy jsou vedeny metodou **spoluv tvorby**, která je definována jako proces zpracování výstupu, jímž bude nová Strategie rozvoje vojvodství, **ve spolupráci se zúčastněnými stranami**. Zúčastněné strany v tomto případě představují širokou skupinu více než 70 zástupců různých prostředí sdružených v rámci Regionálního pracovního týmu, více než 30 osob sdružených v Operačním týmu a Expertním týmu, kteří budou rovněž realizovat workshopy se studenty a žáky. Důležité v tomto procesu je, že nápady budou předkládány zdola a analyzovány odborníky, jejichž konečným výstupem bude příprava návrhů konkrétních ustanovení s doporučeními pro zakotvení v nové Strategii rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+.

Workshopy jsou vedeny moderními metodami, které používají nejen profesionální společnosti zabývající se poradenstvím a vývojem inovativních řešení, v oblasti metod strategického foresightu:

- **Trend Impact Analysis**
- **World Cafe**
- **Futures Wheel**
- **Brain storming/Brain writing**

Účastníci workshopů vypracovali předběžný seznam doporučení pro Dolnoslezské vojvodství v oblasti možných příležitostí a hrozeb podle tematických oblastí (meziregionální rozmanitost a územní politika vojvodství, zdraví, sociální začleňování a vzdělávání, životní prostředí, energetická účinnost, cestovní ruch a doprava) s přihlédnutím k sociálním, ekonomickým a územním aspektům. Tato doporučení se stanou základem pro vypracování strategických cílů, operačních cílů, zaměření plánovaných opatření a jejich očekávaných výsledků. Výsledkem workshopů je vytvoření poslání a vize rozvoje dolnoslezského regionu.

Řešení vypracovaná během workshopů budou použita pro sestavení základních částí nové Strategie rozvoje vojvodství. Budou rovněž zveřejněny na webových stránkách vojvodské samosprávy, aby se s nimi mohl seznámit každý obyvatel vojvodství.

Z následných aktivit souvisejících s aktualizací Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+ je třeba uvést přípravu návrhu popisovaného dokumentu. Vytvoření pracovní verze strategie je nezbytné pro další kroky, které

zahrnují zejména uskutečnění procedury strategického posouzení vlivů na životní prostředí, veřejné projednávání, zpracování zprávy o veřejném projednávání, získání stanoviska ministra fondů a rozvojové politiky, konzultace strategie s Vojvodskou radou pro sociální dialog a Smíšenou komisí vlády a územní samosprávy. Výsledkem všech těchto aktivit bude zpracování nové Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství 2030+. Tento dokument by měl být přijat na jaře 2025.

Možnost přijetí konečné verze Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství v první polovině roku 2025 závisí na včasné realizaci jednotlivých etap celého procesu aktualizace tohoto dokumentu. Práce v současné době probíhají podle harmonogramu díky úsilí různých subjektů zapojených do celého procesu. Před vojvodstvím však stále stojí řada výzev pro rok 2024. Všechny zúčastněné subjekty musí věnovat náležitou pečlivost a podporu, neboť připravovaný dokument bude představovat referenční rámec pro všechny další strategické dokumenty na vojvodské a místní úrovni, především strategie rozvoje jednotlivých dolnoslezských obcí, které by měly být v souladu s vojvodskou strategií.

KŘÍŽOVOU CESTOU „SPOLEČNĚ DO OBLAK“

– projekt Červené Vody spojuje

Červená
Voda

Obec Červená Voda, která v loňském roce zvítězila s projektem Mokřad Březná v inovativní soutěži Obec 2030, rozvíjí množství dalších úspěšných projektů.

„Každý zajímavý nápad je pro nás na úřadě výzvou. Vítráme inovativní podněty a jsme pro život v obci a jejím okolí stále rozvíjet a obohacovat“, říká starosta obce Ing. Petr Mareš, Ph.D. Nová křížová cesta začíná u kostela v místní části Šanov a pokračuje podél pastvin a luk přes chráněný biotop až na vyhlášenou rozhlednu s názvem Křížová hora. Návštěvníci cestou projdou přes 14 zastavení s kapličkami. Každé z nich představuje jeden výjev z prožitého utrpení Ježíše Krista.

Křížová cesta je unikátní tím, že jednotlivé výjevy představují uvnitř umístěné dřevěné sochy, které navrhl a ručně vyřezal místní řezbář pan Roman Bubák. Ten také stojí za tímto prvotním nápadem na obnovení křížové cesty, která zde již v minulosti byla. Řezbářství

se pan Bubák věnuje celý život a místní krajinu pravidelně obohacuje svými sochami. Každý rok v rámci tradiční akce **„Putování za písničkou“** vyřeže na prostranství před rozhlednou novou sochu, kterou si pak mohou místní dobrovolníci sami natřít. Nutno dodat, že sochy pan Bubák obci vždy daruje.

Projekt **„Společně do oblak“** byl realizován na základě česko-polské spolupráce s výraznou finanční podporou Euroregionu Glacensis. Stavebně akci realizovala firma Služby obce s.r.o., v čele s panem Pavlem Procházkou. **„Jsme moc rádi, že se podařilo celou akci zrealizovat. Doufáme, že projekt zase o něco více spojí věřící se širokou veřejností“**, říká Bc. Iveta Nováková, manažerka projektu.

Slavnostní otevření křížové cesty proběhlo při nádherném počasí v komorní atmosféře a s hudebním doprovodem dechového orchestru z Jablonného nad Orlicí dne 27. května 2023.

Ing. Alena Faltusová

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

ČESKO-POLSKÉ STEZKY DO PRAVĚKU od Geoparku UNESCO po starohory

Nová Paka se může pochlubit novou atrakivitou. Vznikl zde unikátní **paleopark s naučnou stezkou**, která připomíná význačné geologické dědictví této oblasti a spojuje městské části Desatero a V Balkách, oblasti proslavené nálezy zkamenělých rostlin.

Samotná naučná stezka seznamuje návštěvníky s historií planety Země a vývojem života na ní, a to od nejstarších období a nejprimitivněj-

ších zástupců živočišné říše, až po ty žijící v současnosti. Kromě informací je každé zastavení na stezce doplněno o modely či repliky zkamenělin soudobých živočichů a rostlin.

Stezka je zakončena v areálu paleoparku, kde na ní navazuje další část, věnovaná **fenoménu zkamenělin na území Globálního geoparku UNESCO Český ráj**, jehož je Nová Paka součástí.

Paleopark Balka má podobu areálu s návštěvnickým centrem a venkovní expozicí doplněné o nejrůznější artefakty a zkameněliny.

V areálu jsou také připraveny aktivity - rýžování minerálů, řezání a broušení polodrahokamů, odkrývání zkamenělin apod., při kterých si mohou návštěvníci vlastnoručně vyzkoušet práci geologa, brusiče nebo prospektora.

Druhým projektovým partnerem výše uvedeného projektu byla obec Bohuslavice nad Metují, která se rozprostírá v oblasti nazývané Česká křídová pánev a jedná se o nejrozsáhlejší sedimentační geologický útvar v Čechách.

V blízkosti obce se nachází významná lokalita Zbytka, jež je z geologického hlediska formována právě křídovými sedimenty. V přilehlém parku u obecního úřadu vznikla naučná stezka z období křídy se zajímavými exponáty z období druhohor a replikami vzácných fosilií reliéfního charakteru.

Zajímavé exponáty z předmětné doby je možné zhlédnout i v interiéru budovy obecního úřadu.

*Město Nová Paka,
Obec Bohuslavice nad Metují,
Regional Development Agency*

Ukončení projektu „POD JEDNOU STŘECHOU 3“

Číslo mikroprojektu: CZ.11.4.120/0.0/0.0/17_028/0001637

Žadatel: Město Meziměstí

Partner projektu: Mioszowskie Centrum Kultury

Zahájení projektu: 01. 01. 2020

Ukončení projektu: 30. 09. 2023

Region Meziměstska a Mioszowska spolu katastrálně sousedí a sídla partnerů leží v blízké vzdálenosti necelých 7 km. Oficiální spolupráce mezi městy byla zahájena již počátkem 90. let 20. století po otevření hranic, kdy byla uzavřena Smlouva o spolupráci, která trvá nepřetržitě dodnes. Jako partneři projektu jsme se aktivně zapojovali do realizací několika desítek společných projektů. Díky realizovaným projektům je znatelný progres v rozvoji obcí na česko-polské hranici.

Projekt „Pod jednou střechou 3“ navazoval na uplynulé plánovací období, kdy se z pro-

středků Národního fondu realizovaly aktivity projektu „Pod jednou střechou 2“.

Jednalo se o navazující projekt, který řešil vzájemnou spolupráci mezi obyvateli měst Meziměstí a Mioszów v rámci sportovních a volnočasových aktivit. Vedoucím partnerem projektu bylo město Meziměstí a partnerem Mioszowské centrum kultury.

V průběhu realizace se uskutečnilo **na české straně 67 sportovních, turistických, společenských a kulturních akcí** a **40 aktivit na straně polské**. Smyslem projektu bylo podpořit

spolupráci partnerských institucí, zatraktivnit region pro jeho obyvatele, čímž se značně zvýšila kvalita života v česko-polském příhraničí.

Při realizaci volnočasových aktivit se během let sešlo **přes 8 000 aktivních účastníků z obou stran hranice**. Výsledkem této spolupráce je navázání nových a upevnění stávajících kontaktů mezi oběma partnery, kteří spolu zrealizovali již třetí projekt obdobného charakteru.

Díky programům přeshraniční spolupráce, ať už to byly dětské karnevaly, mezinárodní běhy, nohejbalové, volejbalové, fotbalové nebo šachové turnaje, koncerty, zájezdy, jarmarky a také festivaly, se učíme vzájemné úctě a pochopení našeho souseda z druhé strany hranice. Jedná se o velmi pevné základy pro budování vzájemné důvěry, která je nezbytná pro realizaci společných záměrů a projektů.

Různé projektové akce vyvolaly obrovský zájem účastníků, kteří si užívali nejen krásné zážitky, ale i velikou radost z vyhraných cen,

pohárů a medailí nebo upomínkových předmětů a triček, které mohli dostat právě díky financování z prostředků EFRR v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko.

A právě díky zájmu o rozvíjení mezilidských vztahů a díky efektivnímu čerpání prostředků (celkový rozpočet projektu 185 565,75 EUR) a kreativní přípravě projektů (organizátoři akcí odpracovali celkem 2 408 hod. na akcích) jsme v květnu letošního roku opět připravili společný projekt s názvem **„Setkávání bez hranic“**. Vybrány budou právě takové projekty, které mohou prokázat významný pozitivní dopad na české a polské příhraničí.

Věříme, že projekt bude úspěšný a nabídka volnočasových aktivit během společných akcí přispěje ke zvýšení úrovně spolupráce institucí v česko-polském příhraničí díky realizaci společných setkání pro občany partnerských měst a bude impulsem k organizaci dalších společných projektů.

Ivana Ptáčková
Město Meziměstí

VYHLÁŠENÍ NOVÉHO FONDU MALÝCH PROJEKTŮ 2021-2027

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

Česko – Polsko

Vážení žadatelé a zájemci o Fond malých projektů,

s potěšením si Vám dovoluujeme oznámit, že dnem **1. 11. 2023 byl vyhlášen nový Fond malých projektů v Euroregionu Glacensis pro období 2021-2027** (priorita 4 „Spolupráce institucí a obyvatel“, cíl 4.2 – Prohloubení přeshraničních vazeb obyvatel a institucí česko-polského pohraničí) v rámci Programu Interreg Česko – Polsko 2021-2027.

Nový Fond malých projektů bude realizován až do roku 2029.

Zároveň byla od 1. 11. 2023 vyhlášena také **první výzva pro předkládání malých projektů pro prioritu 4**. Termín pro předkládání projektových žádostí do této první výzvy je stanoven **do 29. 2. 2024**, přičemž po tomto datu bude ihned následovat otevření druhé výzvy pro malé projekty v prioritě 4.

Projektové žádosti se podávají prostřednictvím monitorovacího systému, vytvořeného speciálně pro malé projekty.

Nový monitorovací systém je podstatně jednodušší, jeho vyplňování je intuitivní a celkově je zpracování projektové žádosti výrazně usnadněno. Monitorovací systém pro malé projekty je dostupný na adrese <http://fmp.cz-pl.eu/>.

Na webových stránkách www.euro-glacensis.cz je také k dispozici **Směrnice pro žadatele včetně všech příloh**, což je hlavní dokument Fondu, který stanovuje metodické postupy pro přípravu projektových žádostí a obsahuje relevantní informace, které by měl znát žadatel o dotaci z Fondu malých projektů.

V programovém období 2021-2027 je novinkou, že každá národní strana euroregionu bude spravovat svoji prioritní osu:

- **Česká strana Euroregionu Glacensis** je Správcem FMP pro **PRIORITU 4 – SPOLUPRÁCE INSTITUCÍ A OBYVATEL, CÍL 4.2** (alokace: 4.552.800 €)
- **Polská strana Euroregionu Glacensis** je Správcem FMP pro **PRIORITU 2 – CESTOVNÍ RUCH, CÍL 2.1** (alokace: 3.280.000 €)

V praxi to znamená, že všechny projekty předložené do priority 4, tedy projekty českých i polských žadatelů, bude administrovat česká strana Euroregionu Glacensis se sídlem v Rychnově nad Kněžnou, a všechny projekty předložené do priority 2 bude administrovat polská strana Euroregionu Glacensis se sídlem v Kłodzku.

Školení pro žadatele i konzultace projektových záměrů budou však nadále realizovány po obou stranách hranice. Na školení bude účastníkům zajištěno tlumočení, zájemci o konzultace budou moci využít

zkonzultování svého projektového záměru na svojí straně hranice v rámci konzultačních dní, jejichž termíny budou zveřejněny na webových stránkách <https://www.euro-glacensis.cz/konzultacni-dny.html>.

Předpokládané vyhlášení první výzvy Fondu malých projektů v Euroregionu Glacensis pro PRIORITU 2 je naplánováno na prosinec 2023.

SHRNUTÍ FONDU MIKROPROJEKTŮ 2014-2020

Fond mikroprojektů 2014-2020 v rámci Programu Interreg V-A Česká republika – Polsko byl v Euroregionu Glacensis vyhlášen dne 5. 5. 2016 a ukončen ke dni 31. 10. 2023.

Za toto 7,5leté období bylo v Euroregionu Glacensis smluvně **uzavřeno a podpořeno 526 mikroprojektů**. Na celé česko-polské hranici se potom jednalo o téměř 2 000 podpořených mikroprojektů (konkrétně 1 994 mikroprojektů), a to prostřednictvím všech Fondů

mikroprojektů spravovaných 6 euroregiony na česko-polské hranici.

Ve Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis bylo možné podpořit projekty, jejichž zaměření naplňovalo prioritní osu 2 nebo prioritní osu 4.

Jana Čejpová
vedoucí Fondu malých projektů

KULATÝ KALENDÁŘ 2024

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika ve spolupráci se Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko

Redakce pro českou část – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakce pro polskou část – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Grafický design: Studio eMD, s.r.o., Rychnov nad Kněžnou